

เรื่อง : โครงการวิจัย “แนวทางการฟื้นฟูภาษาไทยดำโดยการพัฒนาเครื่องมือทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยดำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนาป่าหนาด ตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”

ผู้วิจัย : นางเพชรตะบอง ไพศุณย์ และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการ “แนวทางการฟื้นฟูภาษาไทยดำโดยการพัฒนาเครื่องมือทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยดำอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนาป่าหนาด ต.เขาแก้ว อ.เชียงคาน จ.เลย” เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพของภาษาไทยดำในบ้านนาป่าหนาด 2) เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการบันทึกภาษาไทยดำ 3) เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูภาษาไทยดำ 4) เพื่อค้นหา และ 5) เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูภาษาไทยดำที่เหมาะสมกับบ้านนาป่าหนาด

วิธีดำเนินงานวิจัย เป็นไปตามลักษณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น กล่าวคือ มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน ทีมวิจัยได้ดำเนินการ จัดเวทีเพื่อชี้แจงการทำงานวิจัยในหมู่บ้าน สัมภาษณ์สถานการณ์ทางภาษาไทยดำบ้านนาป่าหนาด ศึกษาดูงานจากงานวิจัยที่ประสบผลสำเร็จ ศึกษาลักษณะทางภาษาและพัฒนาเครื่องมือทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยดำ ทดลองใช้เครื่องมือทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยดำ ทดลองจัดการเรียนการสอนภาษาไทยดำในระบบโรงเรียน สรุปผลการดำเนินงานและจัดเวทีรายงานผลการดำเนินงานในชุมชน

จากการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาไทยดำในบ้านนาป่าหนาดยังมีการใช้พูดอยู่ทุกวันแต่ส่วนใหญ่จะเป็นการพูดกับคนในครอบครัว และพูดติดเพี้ยนไปจากเดิม การอ่านและเขียนภาษาไทยดำอักษรไทดำ ชาวบ้านส่วนใหญ่สามารถอ่านได้ในคำง่าย ๆ ทีมวิจัยได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือในการบันทึกและเรียนรู้ภาษาไทยดำโดยการศึกษาลักษณะทางภาษาไทยดำและใช้อักษรไทยในการแทนเสียง พบว่า เสียงที่เป็นพยัญชนะในภาษาไทยดำมี 22 เสียง เสียงที่เป็นสระมี 29 เสียง เสียงที่เป็นตัวสะกด 8 เสียง และเสียงวรรณยุกต์ 6 เสียง จากนั้นทำเป็นชาร์ตพยัญชนะ และได้มีการทำหนังสือนิทานเล่มเล็ก เล่มยักษ์ ตลอดจนการเข้าไปทดลองสอนในระบบโรงเรียน แนวทางการฟื้นฟูภาษาไทยดำที่เหมาะสมกับบ้านนาป่าหนาด ได้แก่ การนำภาษาไทยดำเข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน ในขณะเดียวกันทางชุมชนเองก็ต้องมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูภาษาไทยดำเช่นกัน ได้แก่ การบันทึกองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทดำด้วยตนเอง การถ่ายทอดความรู้ผ่านการปฏิบัติที่ถูกต้อง การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ